

– диверсифікація ризиків – фінансово-математична модель оптимізації прийняття управлінських рішень з метою зменшення сукупного ризику за рахунок його розподілення між складовими, що характеризуються різними рівнями ризику. Тобто підприємство вкладає кошти не в один вид цінних паперів, а в різні, виготовляє не один вид продукції, а декілька, отримує боргові зобов'язання не в одному банку, а в декількох, здійснює інвестиції не в один проект, а в різні, при цьому рівень сукупного ризику зменшується;

– хеджування ризиків – вид нейтралізації ризиків, спрямований на укладання зустрічних операцій з купівлі-продажу базових активів із використанням похідних цінних паперів або введення певних застережних умов, що забезпечують прив'язку зміни результуючого показника до певного індикатора. Використовується для страхування потенційних втрат від зміни валютного курсу, вартості сировини та матеріалів тощо.

Найбільш ефективним способом зниження ризику в умовах нестабільності економічної та політичної ситуації в Україні є диверсифікація, тобто розподілення ризиків між кількома учасниками бізнесу. На підприємствах з метою підвищення економічної безпеки слід постійно проводити роботу із зниження ризиків та ліквідації їх джерел. Особливу увагу слід приділяти питанням контролю: контролю за якістю продукції; контролю за фінансовою діяльністю; контролю за людськими ресурсами; контролю за ціноутворенням; попередньому контролю; поточному контролю; заключному контролю; стратегічному контролю; управлінському контролю; оперативному контролю.

Отже, з метою підвищення економічної безпеки підприємства доцільно системно підходити до нейтралізації ризиків, що дозволить покращити результати їх господарської діяльності.

Список використаних джерел

1. Герасимчук З.В., Вахович І.М. Фінансовий менеджмент : [навчальний посібник]. –Луцьк: “Надстир’я”, 2007.–409с.
2. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : [навч. посібник для вищ. навч. закл.] / В.Л. Оргинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К. : Алерта, 2009. – 544 с.
3. Скібіцький О.М. Антикризисний менеджмент: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568с.

Ясінький Андрій Андрійович,

студент спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ковальчук В.Г.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ СУЧАСНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Формування спеціалізації аграрних підприємств відображає структуру сукупного споживчого попиту на продукти харчування та сировину для переробних підприємств. Макроекономічними параметрами є розміщення продуктивних сил з урахуванням соціально-економічних та природно-кліматичних умов ведення сільськогосподарського виробництва.

У свою чергу, сама аграрна галузь також входить до галузевої структури національної економіки. В умовах України аграрний сектор є провідним з точки зору його економічного потенціалу, в першу чергу – зосереджених тут родючих ґрунтів, що можуть забезпечувати отримання абсолютної земельної ренти. За різними оцінками, саме в Україні зосереджено від 10 до 40% світових чорноземів, що містять високу вагому частку гумусу – основу природної родючості.

Таким чином, сутність галузевої структури господарства, головним чином, базується на ефективному веденні рільництва. Науково і практично в рільництві дана проблема вирішується запровадженням раціональних сівозмін сільськогосподарських культур, які, з одного боку, забезпечують зростання врожайності, валового виробництва продукції, а з іншого – протидіють виснаженню продуктивної сили землі.

Збалансоване ведення рослинництва дає змогу розвивати інші галузі – в першу чергу тваринництво. Як і рослинництво, так і тваринництво поглиблює спеціалізацію за такими внутрігалузевими напрямками як молочне та м'ясне скотарство, відгодівля свиней, виробництво яєць та м'яса птиці, вівчарство та інші види діяльності.

Збалансоване ведення галузей сільськогосподарських підприємств дає змогу досягнути балансу між рослинництвом і тваринництвом: рослинництво дає можливість розвивати продуктивне тваринництво; без розвинутого тваринництва неможливо підтримувати і відроджувати родючу силу землі.

Узагальнюючим критерієм формування раціональної галузевої структури господарства є вплив економічних факторів, зокрема, стан ринку аграрної продукції та можливість отримання найвищого прибутку. Саме ці фактори обумовили деяку дезорганізацію галузевої структури сільськогосподарського виробництва на макро, мезо та мікроекономічному рівнях.

Ідея ринкового реформування аграрної сфери полягала в тому, щоб докорінно реформувати систему соціально-економічних відносин на основі запровадження інституту приватної власності, відродження кооперативно-пайової сутності колективних господарств.

Господарським кодексом України, Законом України «Про власність» створено великі можливості для запровадження різноманітних форм господарювання. Поєднання цих двох факторів спричинило процеси, коли більшість колективних господарств самоліквідувалися де-юре і де-факто. Практично всі колгоспи та радгоспи були розпайовані і перестали існувати.

Негативним наслідком цього процесу стала ліквідація цілісних виробничих майнових комплексів, крупно товарного виробництва, порушення на цій основі раціональної, збалансованої галузевої структури сільського господарства. Новостворені структури є, переважно, дрібнотоварними. До таких господарюючих суб'єктів відносяться товарні господарства населення, виробничою базою яких є земельні паї сім'ї, присадибні господарські будівлі, малопотужна техніка та праця приватних власників. В такій формі виробництва збережено і розвинуто традиційну галузеву спрямованість виробництва. Саме господарства населення виробляють сьогодні понад 60% овочевої продукції, картоплі, молока, м'яса ВРХ та свиней.

Поте можливості цих виробничих структур є обмеженою за багатьма параметрами: середній вік голів господарств населення у Хмельницькій області складає, в середньому, 64 роки; слабким залишається матеріально-технічне забезпечення операційних процесів, практично не розвинутою є система управління тощо. Це й стало причиною того, що в господарствах населення має місце тенденція до скорочення поголів'я свиней, стада дійних корів.

Негативні тенденції щодо формування оптимальної галузевої структури сільськогосподарських підприємств має місце в організованих формах виробництва. Приватні підприємства, господарські товариства переважно керуються комерційними інтересами. Ще більше цей підхід проявився в крупних сільськогосподарських латифундіях типу сільськогосподарського підприємства «Нібулон». Вони досить потужно підвищили технічний рівень виробничих операцій, проте звузили галузеву структуру виробництва – основними культурами стали зернові і зернобобові: озима та яра пшениця, ячмінь, жито, ріпак, соя та кукурудза. Значно зменшилися посіви цукрового буряка, картоплі, овочів. Аналіз показує, що, за виключенням, виробництва мяса птиці, в крупних господарствах практично не ведеться громадське тваринництво.

Таким чином, належить корегувати сучасну аграрну політику з тим, щоб почати процеси реального виправлення недоліків у формуванні не лише оптимального укладу форм господарювання, але й раціональної галузевої структури сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – ст. 144.
2. Сільське господарство Хмельницької області. Статистичний збірник. Хмельницький.: 2012р. – 286с.
3. Юрчишин В.В. Аграрна реформа: суть і особливості розвитку./ В.В. Юрчишин, О.М. Онищенко – // Сучасна аграрна політика: проблеми становлення – К.: 1996. – с. 191 – 224.

Яцюк Л. М.,

студент напрямку підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»
економічного факультету Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка
Науковий керівник: к.е.н., доцент Лисак В. Ю.

ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Визначення поняття «фінансово-економічний стан» вчені трактують по-різному. Москаленко В.П. дає наступне визначення фінансово-економічного стану «... Під ним розуміють рівень забезпеченості підприємства відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями» [2].

Пельтек Л.В визначає, що «...фінансово-економічний стан повинний розглядатися в більш широкому змісті - як результат виробничо-господарської діяльності підприємства, що характеризується системою показників, що відбивають наявність, розміщення, використання фінансових ресурсів підприємства і ефективність господарської діяльності»[4]. Інші вчені вважають, що фінансово-економічний стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансово-економічних відносин підприємства [5].

Таким чином, фінансово-економічний стан підприємства - це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його фінансово-економічної діяльності та є результатом реалізації усіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансово-економічних відносин підприємства.

Фінансово-економічний стан визначається величиною, складом і структурою активів, власного капіталу і зобов'язань. [1, с. 274]

Оцінка фінансово-економічного стану підприємства передбачає певну послідовність виконання аналітичної роботи. Савицька Г. В. при проведенні аналізу діяльності підприємства виділяє наступні етапи: уточнення об'єктів, мети і задач аналізу, складання планів аналітичної роботи; розробка системи синтетичних і аналітичних показників, за допомогою яких характеризується об'єкт аналізу; збір і підготовка до аналізу необхідної інформації (перевіряється її точність, приводиться до порівняльного виду і т. д.); порівняння фактичних результатів господарювання з показниками плану звітного року, фактичними даними минулих років, з досягненнями провідних підприємств, галузі в цілому і т. д.; факторний аналіз: виділяють фактори і визначають їх вплив на результат; виявлення невикористаних і перспективних резервів підвищення ефективності виробництва; оцінка результатів господарювання з урахуванням дії різних факторів і виявлених невикористаних резервів, розробка заходів щодо їх використання [6].

Основними показниками оцінювання фінансово-економічного стану підприємства є такі:

1. Показники майнового стану: коефіцієнти зношення основних засобів, мобільності активів і частка обігових виробничих активів;
2. Показники ліквідності: коефіцієнти поточної, абсолютної, швидкої ліквідності та співвідношення короткотермінової дебіторської і кредиторської заборгованостей;
3. Показники платоспроможності: коефіцієнти забезпеченості власними обіговими коштами, фінансового леввериджу і маневреності власних обігових коштів;
4. Показники ділової активності: коефіцієнти обіговості активів, дебіторської заборгованості, основних засобів і період фінансового циклу;
5. Показники рентабельності: коефіцієнти рентабельності власного капіталу, період окупності капіталу і стійкості економічного зростання [6].

Фінансово-економічний стан підприємства характеризується ступенем його прибутковості та оборотності капіталу,